

TELEGRAFUL ROMANU.

№ 15. ANULU XVIII.

Telegrafulu oan de doue ori pe septemna: joi'a si Daminea. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu buni gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 19 Februaru (3 Mart.) 1870.

Eveneminte politice.

Cas'a deputatoru senatulu imperialu a fostu prorogata pana adi (3 Mart. n). Siedintiele acestui senatu se voru termina in 8 Aprile.

Despre ministerulu cislaitanu se vorbesce ca este pre aci ca sa se derime. Se vorbesce adeca de retragerea lui **Herbst** si **Brestl**, din cauza ca densii suntu in contra reformei electorali pentru senatulu imperialu. Se mai adauge apoi de alte parti ca chiaru si presiedintele ministerulu, **Hasner**, inca este gat'a a demissiona. Langa aceste se mai adauge si alta scire totu de felulu acest'a, adeca ca **Rieger** si **Sladkowski** au refusat de a veni la Vien'a spre a pune la cale impacarea intre cechi si constitutiune.

Respingerea s'a facutu inse din considerantele ca ministrii actuali au respinsu prin memorandumulu loru opusetiunea ca o crima fatia cu constitutiunea din Decembre, mai departe din considerantia ca ei au invitatu numai pre Boemi'a singura fara de Moravi'a.

Argumentulu cestu din urma cu tote ca e negatiune si elu, involva inse invinierea facuta ministerulu, ca prin manoper'a separarei Moraviei de Boemi'a a causatu imposibilitatea de a pasi la impacare.

Deca este acum adeveratu ca cris'a amintita mai susu a inceputu sa se manifesteze prin estrea unoru membrii din cabinetu, e probabile ca minoritatea ministeriale de deunedi vine la rendu.

Nu e mirare deca unele diuarie din Vien'a au inceputu a intorce spatele ministerulu presentu si se intoreu catra „viitoriu“, caci „viitoriulu“ e alu viitoriulu.

Bismarck a vorbitu in parlamentulu federatiunei nordice despre tempulu candu au se intre cele-lalte staturi sudice germene in federatiune, va se dica, candu are sa se realizeze ide'a unitatii Germaniei. Nu a fipsatu tempulu, dara a spusu ca are sa urmeze. In unu estrasu micu impartasimu si noi la altu locu mediulu cuvintelorui.

Ministerulu francesu a parasitu drept'a corpulu legislativu si se apropia de stanga moderata si de centrulu stangu.

In nrulu trecut amintitu de petrecerea si bunaprimirea archiducelui **Albrecht** la curtea din Parisu. Acum adangemu in acesta privintia, ca disulu archiduce petrece inca in Parisu si ca inlimitatea intre densulu si intre membrii familiei imperiale cresce din di in di. Ba se mai aude acum ca caletori'a acelei persone inalte are insemnetate mare politica. Dupa „Liberte“ cele mai multe ambasade din Parisu privescu in presentia archiducelui signatur'a unei aliantie intre Austria si Francia, bineveduta cu deosebire din partea Angliei. Mai departe se adauge, ca archiducele scire mai pre fia care di imperatului la Vien'a.

In legatura cu acest'a va fi bine pote sa amintimu de vinderea diuariulu „N. Fr. Presse“, de carea s'a scrisu in tempulu din urma. Incatu vinderea acest'a are loculu aici, se vede din cele ce scire „Tages post“ din Gratiu in urmatoarele:

Diferentie amenintatorie intre Francia si Prusia pentru cestiunea Bavariei au indemnatu pre **Beust**, a areta Majestatii Sele pericolulu unui resbelu pre langa o opusetiune cum e ceea ce o aru face amintitulu diariu, si a proroci unu estu ca celu din 1866. Deci este de lipsa ca opusetiunea se dispara la tota intemplantia si sa se faca o complanare cu ori-ce pretiu. Conte **Beust** a fostu spriginitu de partid'a curtiei. Deci fiindu ca „N. Fr. Pr.“ spriginesce ministerulu lui **Hasner-Giskra** si fiindu ca influintia acestui diariu e de o insemnetate eminenta, contele **Beust** a cugetatu a-lu face, precum odinora pre „Presse“ cea vechi, ne-

vatomatoriu. Toti corespondentii foiloru provinciali, cari stau sub influentia biroului de pressa suntu avisati a atacu ministerulu presentu si a scire in favorea impacarei cu ori-ce pretiu.

„Tagesp.“ chiama atentia contelui **Beust** asupra acestei procederi, spunendu-i, ca cu tote ca nisuintia lui e nobila, candu voiesce sa impace pre slavii din Austria, trebuie sa cugete, ca pre nemtii austriaci tocmai prin acest'a ii impinge in castrele liberaliloru nationali.

Scirile ce le aflamu prin diuariele din Romania suntu pre putiene pentru a pote sci ce se intempla si ce are sa se intemple acolo. Inregistramu simplu dupa „Romanulu“ urmatoarele:

„Noua presa libera dela 15 Februaru publica o corespondintia a sea din Bucuresti, cu data 11 Februaru, care incepe asifeliu:

„De vre optu dile, situatiunea nostra a devenitu iera forte neplacuta. Intrigi si conspiratiuni—ieca parol'a dilei. Dupa ce ministrii au intrigatu intre densii, acum a inceputu a conspira boerii, iera rosii se agita.

„Se vorbesce forte multu despre o catastrofa. In ce modu se va desveli acest'a a dou'a editiune a catastrofei romane, acest'a pentru momentu, in caosulu si in invalmasiela de ideie, ce exista astadi, mi este imposibilu a o prevedea.“

Diet'a Ungariei.

In siedintia din 21 Febr. anuncia presiedintele, dupa cetirea si autenticarea protocolulu, ca deputatulu **A. Szecs** si-a depusu mandatulu.

V. Latinovics face presiedintulu min. interpelarea ca, si candu se va suscepe regularea Dunarei?

D. Iranyi presinta unu proiectu de conclusu privitoriu la subventiunarea scoliloru popularie.

A. Nemeth intreba pre presiedintele, cine a ordonat unu despartimentu de cavaleria a lua positiune in apropierea dietei, spre a accepta deputatiunea lucratoriloru, in caus'a conducatoriulu loru prinsu, Raspe?

Presiedintele declara a fi responsabile pentru intemplantile din casa, ceea ce se intempla afara nu se tiene de cerculu competintiei sele.

La ordinea dilei e continuarea desbaterei despre bugetulu ministerulu de culte si instructiune publica.

S. Vucovich si esprima recunoscerea catre ministerulu pentru neobosintia sea pre campulu instructiunei, i combate inse tienti'a vis-a-vis de cestiunile religiose. Vorbitoriulu doresee, ca sa se sterga passulu acel'a din sanctiunea pragmatica, care determina, ca regele trebuie se fia catolicu; polemiseza apoi contr'a lui **Horvath** si **Wahrman** si primesce preliminariele de basa pentru desbaterea speciale.

T. Pryleszk provoca pre ministerulu a propune o lege despre deplin'a libertate a religiuiloru.

Ed. Callay pledaza pentru autonomi'a catolica si recomanda proiectulu lui **Schwartz**. La 2 ore se incheie siedintia.

In siedintia din 22 Febr. se cetesce si autentica protocolulu; presiedintele anuncia incursele. **L. Buteanu** interpeleza pre ministerulu cultelorui, ca concede-va gr. catoliciloru a-si regula trebile religiuarie la unu congresu?

Se trece la ordinea dilei, la care e desbaterea generala despre bugetulu ministerulu de culte.

Dr. I. Samassa polemiseza contra lui **Ghyecz** si pledaza pentru scolele catolice.

A. Cormendy descrie stadiulu instructi-

nei popularie, provoca pre ministerulu a cladi scole in fia-ce comuna si recomanda propunerea lui **Schwartz**.

In siedintia din 23 Febr. se continua dupa finirea formaliloru desbaterea despre bugetulu ministerulu de culte si instructiune publica.

A. Horvath pretinde pentru biseric'a catolica o autonomia estinsa si neconditionata.

E. Simonyi e pentru propunerea lui **Ghyecz**; Biserica libera in statu liberu e de fatia in Europa numai o frasa; numai in America exista deplin'a libertate a consciintiei. Elu doresee, ca statutu sa nu se amestece in afaceri religiuarie, se ia numai instructiunea publica cu totulu din manile clerulu afara de studiulu religiei.

Cu **Simonyi** consimte si **Tiszza**, care se mira cum de asiá multi deputati vorbescu ca reprezentanti ai confessiuniloru nu ca reprezentanti ai tierci.

St. Popoviciu presinta unu proiectu de conclusu, in numele multoru repr. ai nationalitatiloru, care insarcineza pre ministerulu a infintia pentru diferitele nationalitati institute de invetiamentu.

Min. Eotvos afirma necesitatea autonomiei catolice; cumca cetatenii catolici au dreptu a o pretinde, nu incupe nici o indoiela; min. combate mai departe pre **Ghyecz** si **Ludvig**.

Ghyecz se plange ca n'a fostu de unii, cu deosebire de ministerulu bine intielesu; densulu nu a disu, ca parlamentulu are a esecuta, ci ca in trebi pecuniarie nu e iertatu a se decide nimic'a, fara concedera legislativei; parlamentarismulu care concede ministerulu asiá ceva, e identicu cu absolutismulu.

I. Cautz recomanda ca referentu alu comisiunei financiale primirea preliminariei de basa pentru desbaterea speciala. La votare primesce cas'a intraga, afara de stanga extrema, bugetulu de basa pentru desbaterea speciala.

Propunerea lui **Ghyecz** se respinge cu 124 voturi contra 115. Propunerea lui **Hoffmann** se primesce.

Siedintia se incheie la 2 1/2 ore.

Din parlamentulu federatiunei germane de nordu.

Propunerea unui deputatu **Lasker**, evreu de origine, prin carea voiesce ca parlamentulu sa se pronuncia pentru primirea Marelui ducatu Baden in federatiunea germana de nordu, a silitu pre contele **Bismarck** sa se dechiare in privintia acest'a. Acest'a cu „francheti'a“ ce-lu caracteriseza se si pronuncia, dicendu ca l'a surprinsu propunerea acest'a neasteptata a dep. **Lasker**. Deplange tendintia propunerei din doue cause: odatu, pentru ca din acest'a ierasi se vede catu e de greu pentru adunari mari parlamentarie de a se infrena dela amesteculu in politic'a esterna, carea numai puterea esecutiva redimata de parlamentu este in stare sa o conduca la ajungerea scopulu.

Unu altu locu din cuventare ilustreza politic'a cancelarulu in privintia unitatii Germaniei, in urmatoarele:

Intrarea Marelui ducatu Baden in federatiune nu resolve definitivu cestiunea germana, ci e numai unu mijlocu de a reuni mai strinsu partea de media-di a Germaniei de ceea-lalta parte. Acest'a inse o doresee **Bismarck** sa se faca prin institutiuni comune, facute in deplina voia libera, fara de nici o amenintiore, fara de vre-o presiune. Bava-reanulu nemultiamitu si silitu, fia catu de strinsu legatu de federatiune nu pote ajuta nimic'a, si asiá mai bucuros accepta (**Bismarck**) inca unu veou de omu.

Mai departe arata, ca nu e consultu a desface unu elementu favorabile federatiunei de câtra celelalte, cari inca se simtu respinse, pentru ca acést'a aru fi, cá si cându cineva aru smentani o óla de lapte, pentru cá restulu sa se inacrésca si mai tare. (ilaritate)

Primindu ducatul Baden in federatiune se aru face o presiune fórte simtita asupr'a Württembergului si Bavariei. Presiunea inse aru produce nnu resimtiementu si uniunea s'aru amaná póte cu cinci ani mai departe.

Face apoi o admonitiune propunetoriului sa nu fia pre sângvinicu si desfasura, ca cástigurile de pâna acum in asta privintia suntu de ajunsu, pentru ca de 500 de ani, de cându erau imperatii germani din famili'a Hohenstaufiloru, nu a mai esistatu o comanda suprema preste ostirile nemtiesci dupa cum acést'a este astadi.

In cele din urma se adreséza cátra parlamentu se nu-i puna pedeci in realizarea unitáti Germaniei.

Acést'a e pre scurtu discursulu cancelariului Bismarck.

Senatul scolasticu din comitatulu Dobacei.

Dle Redactoru! In 17/29 Ianuaru a. c. au tîenutu senatul scolasticu alu comitatulu Dobacei a dóu'a siedintia. Mi tîenu de datorintia, a Ve rugá, se dati publicitatiei u n e l e pertractári din siedintia acést'a, constatánu inainte, ca pre cându la prim'a siedintia membrii románi, cu fórte patiena esceptiune, au vorbitu in limb'a magiara, acum'a fia-care membru au vorbitu in limb'a sea materna.

Inspectorulu scolariu si presedintele, d. Ios. Ketely, deschide prin o vorbire, in care arata starea scóloru si 'si asprima dorintia, cá toti cei chiami se lucre spre redicarea loru la unu stadiu mai inaltu si mai corespundetoriu.

Dupa acést'a se cetescu unele incurse, intre care cea mai esentiale este hártia ministeriale, prin care se provóca acestu senatu scolasticu, a-si dá opiniunea, ca fi-aru de lipsa si in ce modu s'aru puté infintia din partea statului pentru acestu comitatu unu cursu provisoriu practicu de pedagogia? Cestiunea acést'a vine numai decátu la desbatere.

Nemesiu, jude singulariu, face intrebarea, ca fivoru constrinsi invetiatorii scóloru confessionali, a cercetá cursulu acést'a?

Presedintele da la acést'a intrebare deslusirea, care merge intr'acolo, ca la aceea nu va fi constrinsu nimenea, ci sta in libera voia a ori cáru invetiatoriu, sa se folosésca de unu astfelu de beneficiu, densulu inse este de parere, ca fiacare invetiatoriu 'si va tîené de datorintia morale, a cercetá

unu astfelu de cursu practicu de pedagogia, déca va dori, cá se póta corespunde cu atata mai bine datorintiei sele cá invetiatoriu, asiá dupa cum prescrie legea.

Dupa o discussiune mai indelungata, se otaresce, ca loculu pentru a c e l u c u r s u p r a c t i c u d e p e d a g o g i a se fia Gherl'a, ca cursulu acést'a se dureze 6 septamáni in feriele de vara a fiacáru anu scolasticu, cá la acelu cursu se fia doi profesori bine cualificati: unulu románu si unulu magiaru; iéra déca numerulu invetiatoriloru románi dela acelu cursu aru trece preste 80, atunci sa fia doi profesori de románu, si tota acést'a proportiune si la invetiatori magiari. In urm'a acestoru statoriri s'au alesu o comisiune din sinulu senatulu scolasticu, carea pâna la siedintia fiórtia se-si cástige informatiuni despre aceea, ca cáti invetiatori aru fi aplecati, se cerceteze acelu cursu? ca óre cari dintre dd. profesori aru fi eplecati, se primésca asupr'a-si sarcina, de a desfasurá cu invetiatorii la cursulu din cestiune metod'a cea mai practica pentru studiele propunende in scólele populari? precum si aceea, ca pentru cátu salariu lunar aru voi se o faca acést'a? si in urma, ca óre fi-aru aplecatu ordinariatul gr. cat., séu gimnasiulu rom. cat. din locu, se deie vreo dóue localitati spre scopulu acést'a?

Unulu dintre membrii magiari face propunerea de intielesulu — ba mai si ipsissima verba — armatoriu: déca ori ce censesiune din vre-o comuna s'aru dechiará, ca ea singura fára ajutoriu nu-si póte sustiené scól'a confessionale, atunti sa i se céra séu sa se dé ajutoriulu statului.

De-si unii vreu se-i dea alta colóre séu altu intielesu, — mai scie D-dieu ce, cáci au fóstu sucita si modificata in totu felu — totusi ca au fóstu pré batatória la ochi, iéra de alta parte fára intielesu, vreu sa dícu fára basa; pentru aceea in-si presedintele obsérva, ca aceea propunere este superflua, cáci in astfelu de casuri statulu nu póte dá altu ajutoriu, afara de celu prescriu prin lege; iéra legea dice, ca déca o confessiune nu-si sustiene séu nu-si póte sustiené scól'a, atunci sa se introduca scól'a statului; si asiá senatul nu aru poté face alt'a in atari casuri, fára póte sa róge pre regimu, cá acolo sa grabésca cu admonitiunile sele.

Anc'a vice-spanulu din comitatu si Nemesiu vorbesou contr'a ori-cárei propuneri de felu acést'a, cá nici decum sa nu se supere scólele confessionale; ci sa remana senatul pre láng'a obiectele sele.

Felsegyi, presedinte la judecatori'a comitatensa, este de parere, ca propunerea se póte primí, cáci lucrulu totu acolo merge, cá scólele statului se absórba pre rendu scólele confessionale.

Titu Gheaj'a dechiará, ca déca aru fi fóstu si aru fi densulu de acea credintia, ca scopulu regi-

mulu aru fi, se absórba pre rendu scólele confessionale, den-sulu, cá representantulu alu romániloru de confessiunea gr. or. din acestu comitatu, si cá románu, inca dela inceputu aru fi protestatu si aru protestá in contra ori-cárei afaceri a acestui senatu, dara densulu este de parere, ca regimulu nu venéza si nu trebuie sa veneze atare scopu, ci numai scopulu curatu, de a respandi cultur'a la poporu, si ca prin radicarea scóloru comune (a statului) vrea de o parte se ajute poporulu acolo, unde nici decum nu e in stare, a-si face si tîené elu scóle, iéra de alta parte sa dea impulsu scóloru confessionali, spre a se radica la unu stadiu mai inaltu, aducendu-le in emulatiune cu scólele statului, pentru aceea doresce din inima si postesce, cá si in venerabilulu senatu se nu fia nici unulu carele se aiba si se esprime altu scopu.

Felsegyi dice, ca aceea observare au fóstu numai parerea sea individuale, ca adeca unde dóue puteri au se póte lupt'a de emulatiune un'a cu alt'a, acolo in urma totu trebuie se invinga puterea cea mai mare, pentru aceea se róga cá aceea observare a sea nici se nu vina la vre-o discussiune.

Presedintele da deslasirile cele mai liniscitorie despre scopulu regimulu privitoriu curatu numai la latirea culturei intre poporu; si ca acele idei, ce voru sa le latiesca unii chiaru si intre poporu despre absorbirea scóloru confessionali suntu de totu false, suntu temeri nefundate.

Cu tóte acestea propunetoriulu cere, cá propunerea sea cu numele seu sa se ia la protocolu.

Vine la rendu propunerea de mai inainte a par. prof. gr. cat. Barbuloviciu. Acést'a adeca arata in vorbirea sea, ca intre alte cause impedecátorie la scólele confessionale este si aceea, ca diregatori'a din afara nu da esistintia necesaria spre inaintarea trebei scolarie, la ceea ce o obliga insasi legea; iéra cá alta cauza impedecátoria accentua seraci'a poporului. Pentru aceea propune, cá senatul scolariu se recuire pre judecatori'a comitatensa, cá totu-déun'a cându va cere trebuintia, sa dea ajutoriulu seu organeloru respective a scóloru confessionali spre inaintarea trebei scolarie. Iéra a dóu'a propunere a densulu merge intr'acolo, cá cele cinci procente dela sul'a dárei directe, menite pentru sustienerea scóloru statului (comune), sa se estinda si asupr'a scóloru confessionali acolo, unde nu suntu scoli comune. Acést'a propunere fa spriginita de Moldovanu, profesorulu de teologia si alti membrii.

Propunerea intái'a se primesce, iéra a dóu'a cade, in urm'a deslusirei, ce o da presedintele, ca adeca legea e facuta si sanctionata si va fi diadarnica propunerea, in urm'a cárei'a aru trebui modificata insasi legea. (Va urmá.)

FOISIÓRA.

Epistola deschisa

cátra dnii protopopi, preoti, profesori invetiatori si cátra literatii románi.

(Capeta.)

5. Din punctulu de vedere alu economiei nationale, pentru ca serbatorile pagáne cuprindu si preste 100 de dile din anu, ce suntu atáte dile de lene, de paguba; ce mânca din economi'a agonisita si impedeca bunastarea.

6. Din punctulu de vedere a perderei, uitárei datiniloru de interesu nationalu, pentru ca unele au inceputu a incetá parte prin oprirea politia, parte prin latirea culturei, si adese ori ele se referescu la insusitati de frunte populare, ce nu potemu dori se le perdemu. Cându dorimu, cá se incete superstitionile pagubitorie séu se moderánu stricaciunea loru, nu voimu cá se desbracánu poporulu de tóte insusirile, datinile lui.

Domniloru! Eu credu ca amu demonstratu din destulu interesulu publicu pentru datine, si lips'a de culegerea loru. Pentru acést'a me adresezu cátra adresatii din Banatu, Ungari'a, Transilvani'a si Bucovin'a, si speru ca mi voru da mána de ajutoriu. — „La lucru románi!“ e devis'a lui Carolu I.

Pentru usurarea culegerei indrasnescu de a instrá obiectele:

Afumarea stalaielor, Alditele, Alesulu, Ali-

mori, Armindenii, Bab'a Dochia, Babele. — Caii, caii lui San'-Tóderu, Calusarii, Cinstitele, Cinstele mari, Cinstele mici, albe, si negre, Colaciarii, Colinda, Ciun'a.

Datine dela ori-ce ocaziune, nascere, bolezu, cununia, ingropare etc. Descantatória, descantatura. Dinele preste totu, dine de munti, ape, paduri etc. Deochiu, Draci a scóte din balta, — Diorile, Dururile, Dumineca (ca dina).

Fartatia, frate de cruce, Fét'a padurei, Fete maestre, Fétu frumosu, Farmecatória, Farmecatura, Frumósele, Foculu de nópte (superstitiosu). Ghermanu (germanu) Halósele, Hor'a Dinelor (saltulu). Joea nepomenita, joi'a négra, Joi marele, Infarmecátoriele, Luminiscele.

Mam'a padurei, Martiér'a, Maestrele, Marcini, Matcolou, Mosii, Mosiulu padurei, Miluitele, Muroonii, Muntii personificati. Nedeie, Nepomenit'a, Nepomenitele, Nóptea dela san' Vasin, Numerarea oiloru, Nunt'a Pali'a. Parli'a, Paunasiulu codrului, Paparug'a Pizerei (Pitieri) Postulu negriloru, Pruncii schimbati (nevinovati) Pricolici, Prasnucu de casa, de biserică, de impacare intre némuri, Patronulu casei, Poveste cu fiintie mitologice, dine supranaturale.

Riuri ce au dine, Rot'a, Rusaliele, Rusutórie, Rusnicu, Santele, Santii, San-Vasiu, Semenaturele cându se potu pune, cându nu, serbatorile semenaturiloru, lucrulu de véra, de secerisiu, serbatori pagáne, Siedetórie, Samsiene, Siolomonari, Smei, Sierpele de casa, Suratia a (prinde sora), Strigoi.

Todorusaliele, (Todorsele,) Turc'a, Tiurc'a, Ursitórie.

Valv'a, Vampiru, Ventose, Vercolaci, Versuri despre atare datina, fiintia etc. Vinerea-mare, Vinerea-négra, Vidum, Vragitórie, Vragi etc.!!

Acestea si alte multe ce nu le-amu sciutu instrá aci.

Pentru cá si culegerea sa se mai usureze, se fia uniforma, indresnescu de a indrumá, cá fia-care obiectu sa se cerce si descrie dopa urmatóriele:

a) sa se descrie pre largu fiintia mitologica, adeca dieulu séu din'a din credintia desiérta, cu numele si insusirile ei.

b) sa se descria diu'a serbatórei, si de suntu mai multe dile, cându se incepu si cându se gata, — óre e di anumita si nemutatórie in anu, séu serbatórea pagána, se muta dupa atare serbatóre crestina mutatórie, si carea e?

c) sa se descria datinele serbatórei, salturile si jocurile ce suntu legate de acea serbatóre, si loculu unde se petrecu.

d) sa se descria versurile despre atare serbatóre, fiintia, datina; séu traditiuni, poveste despre acelea.

e) sa se descria jertfele séu mancárele ce se facu anume in acea di, — si ospetarea.

f) sa se descria, ce felu de ierburi se culegu la acea serbatóre, spre ce se folosescu, natur'a loru buna ori rea; cununele la serbatóre din ce flori se facu, si ce felu de arbure séu crénga e de lipsa la serbatóre?

g) tramitietoriulu se-si dee parerea sea despre motivele serbatórei datiniloru, si se faca observatiunile, ce le scie. —

Atențiunea parinților, cu deosebire din apropierea cetăților, aru trebuiu chiamata, că sa dea creșterii generațiunei prezente o direcțiune, in urm'a cărei sa d'spara cu incetulu disproporțiunea ac'est'a și prin ac'est'a sa se creeze o legatura c o n t i n u a t i v a între diferitele stări sociale, ce trebuie sa aiba locu și in sinulu națiunei n'ostre. Altu feliu ne vomu trezi cu o „aristocrația“ ridicul'osa, carea de pre acum a inceputu a prinde radacini pre ici pre colea.

Că se revenimu la petrecerile de felulu cestei ce ne-a datu ansa la ac'esta excursiune de idei, se dicemu, ca in viitoriu aru puté fi și mai numer'ose, dara totu odata arangiâte din elemente, de acele, cari sa indemne și se atraga cătra o viața mai inalta de cultura și pre cei ce s'ortea ia avisatu a traî in sferile de mijlocu sociali. Ac'est'a inse sa nu rem'ana numai pentru petreceri, dara sa fia preste totu in viața o directiva la consolidarea societăței n'ostre naționale.

**** Cătra inteliginț'a rom'ana din Bud'a - Pest'a.** Necesitatea inființ'ării unui teatru naționalu pentru rom'ani de dincoace de Carpati se simte de intrég'a romanimo.

Ac'esta necesitate este un'a dintre cele mai ardiente. Asiá ni spunu o multime de voci, ce in tota diu'a ni sosescu de prin t'ote p'artile; asiá ni sioptesce anim'a, și ni spunu priceperea n'ost'ra.

Deci unu inceputu seriosu și regulatu pentru realizarea ideei nu se mai p'ote amená, căci fia-care minutu perdutu inv'olve daune imense și responsabilitate mare fatia cu viitorulu.

Conformu opiniunei publice, manifestata și in publicitate și in particulariu, — precum spuseramu mai susu, — acelu inceputu aru fi sa se faca in Bud'a-Pest'a prin mijlocirea inteliginței naționale concentrata aici.

Deci subscriși ni lu'amu voia a rugá pre toti inteliginții rom'ani din Bud'a-Pest'a, se bine-voi'esca a se intruni Luni la 28 Fauru st. n., dupa miédia-di la 4 ore, in refectoriulu redutulu orașienescu, pentru a se consultá in privinț'a ac'est'a, și a stabili mesurile necesarie.

Pest'a, 19 Fauru 1870.

Antoni Mocioni.	Iosifu Hodosiu.
Georgiu Mocioni.	Ladislau Buteanu.
Alessandru Mocioni.	Basiliu Jurc'a.
Eugeniu Mocioni.	Lazaru Ionescu.
Ioanu Eugeniu Cucu.	Petru Mihályi.
Sigismundu Popoviciu.	Demetriu Ionescu.
Iosifu Popu.	E. B. Stanescu.
Dr. Aureliu Maniu.	V. Babesiu.
Vichentiu Bogdanu.	Iosifu Vulcanu.
Sigismundu Borlea.	

„Fam.“

**** In 13 I. tr. st. n.** se duse unu locuitoriu din Baci (in apropierea Clusului) in padure dupa lemne; acolo avu norocirea a se intalni cu doi lupi lipiti de flamendi. Bietului omu, cărui'a nu-i era tocmai bine-venita intalnirea cu astufeliu de lupi lipiti nu-i mai venise in cugetu, de ai intrebá, dupa obiceiulu romanescu, de sanetate, ci o luase in graba la sanet'osa, respective se suise in verfulu unui arbore inaltu, spre a-si scapa viaț'a. Si vedi galanteria! p'ana in diu'a urmat'oria tienura lupii bietului omu santinela, temenduse, că nu cum'va se i se intemple ceva reu; de abiá ómeni multi, cari venira spre a cautá pre solulu loru, putura delungá acei doi lupi flamendi.

**** Conferinț'a dlui I. Brateanu la Ateneu.** Marea noulate a dilei era Dumineca conferinț'a istorica a dlui I. Brateanu la Ateneu.

Ilustrulu barbatu ascindea la óra 1 cá unu simplu membru alu Ateneului, treptele tribunei, in mijloculu detunatórielor aplause curg'ande de ¼ de óra a unei multimi, care nu s'a mai vedutu vreodata in sal'a societăței n'ostre, nici chiaru in serile in cari vorbiau cei mai iubiti și mai poporali oratori ai ei. Era de siguru la 2000 de auditori, nu se mai vedé dec'atu o mare de capete...

Frumosulu sescu nu lipsia dela ac'esta serbare aleasa, ce se dadé in sal'a societăței sele favorite.

Conferinț'a dlui I. Brateanu avu de subjectu: Originile rom'nilor, cu Radu Negru și Bogdanu Dragosiu.

Deca prentu cei 1999 de auditori din 2000, era conferinț'a dlui Bratenu ocaziune de ai manifestá iubirea și gratitudinea, sporita pentru nou'a campania ce a intreprinsu contr'a ignorantiei:

Deca pentru membrii Ateneulu, conferinț'a

dlui Bratenu a fostu ocaziune d'a se convinge odata mai multu, ca p'ote urca treptele tribunei societăței loru fara inconveniente, barbatulu celu mai din mijloculu salmasiagului politicu, at'at'a de bine-fac'atoria e atmosfer'a linisocita a sciinței in care aceea tribuna a fostu asediata;

Pentru noi, celu alu 2000-lea auditoriu, a fostu Dumineca o di de adeverata fericire.

Suntu doispredece ani de c'andu la intunereculu numelui nostru, cá profesore de istori'a rom'nilor la facultatea de litere din Iasi, și apoi din Bucuresci, respandimu dupa poterile n'ostre observatiunile, critic'a istorica ce cu tota nepartinirea posibilu ne-a sugeratu observatiunea, analis'a faptelor, a documintelor. Nime inca p'ana adi nu ne daduse ocaziune d'a ne apretiuí lab'orea de di și de nópte, ba din contra, pre nevedute, pre nesciute, furamu chiaru insultati și gratificati cu epitete, care ne-aru fi descuragiatu, de nu amu fi avutu o intima convicțiune, ca, pre c'atu se p'ote nu amu fostu facutu datori'a.

Dumineca inse, repet'amu, d. I. Brateanu ni-a procuratu o di de fericire și curagiu și perseverantia pre calea in care umbl'amu de 12 ani, cá profesore de istoria.

Prin o intalnire de cugetare, care e o on'ore mare pentru noi, multe din teoriile dlui I. Brateanu asup'r'a originii rom'nilor, asup'r'a imperiului Romano-Bulgaru și asup'r'a restauratiunei lui Radu Negru și Bogdanu Dragosiu, le amu espusu la mai multe renduri de studenti și chiaru și in anulu ac'est'a, astfelu cá si inaintea studentiloru carini au urmatu și care ieri au ascultatu cuventulu de autoritate a dlui Brateanu, noi amu trebuitu se castig'amu. Ieta unu cuventu mai multu pentru a dice, ca conferinț'a dlui I. Brateanu ne-a procuratu pre l'anga on'ore, curagiu și perseverantia la lucrare.

V. A. Urechia.

(Din „Informatiunile Bucurescene.“)

**** Avisu importantu.** O carte importante, și care ne face noue rom'nilor unu mare bine, s'a publicatu acum de curendu in Parisu. Cartea ac'est'a se chiama: „Le Juif le judaisme et la judaisation des peuples chrétiens. Par le chevalier Gongenot des Mousseaux, Auteur du livre Dieu et les Dieux“ etc. etc.

In ac'esta carte, unu mare volumu in 8° de siese sule pagine; in ac'esta carte conceputa cu inteligentia, lucrata cu sciința și cu talentu, se pledeza cu at'atu sentimentu caus'a rom'nilor, ca este cu neputintia, rom'anulu ce va ceti-o sa nu binecuvinteze pre autorele ei,

Credemu de datori'a n'ost'ra sa spunemu totoru rom'nilor, ca s'a publicatu in Parisu ac'esta carte in favorulu nostru, cum nu s'a mai publicatu alt'a p'ana acum; și lu'amu asupra-ne placut'a sarcina sa procur'amu fia-c'arui rom'anu care va voi sa aiba in cas'a sea ac'esta pled'oria, radicata in centrulu civilisatiunii franceze, in cestiunea jidoviloru tocmai cu pretiulu cu care se vinde in Parisu: siese franci, fara nici o alta chieltu'ela.

Doritori sa aiba ac'est'a, at'atu din Bucuresci c'atu și de prin judetie se potu adresá la redactiunea „Trompetei Carpatiloru,“ pasagiulu rom'anu, in-socindu cererea dumaiiloru cu siese franci pentru fia-care esemplariu, ce voru voi se ia. „Tr. Carp.“

**** Natanailu Rothschild era asiá de ologu inc'atu nici nu se puté scula de pre scaunu.** Intr'o di i se spune ca frateseu, afl'andu-se in padurea de Boulogne, a cadiatu și s'a vatematu. „Ce fericitu este elu“ respunde milionariulu ologu, ca p'ote cadé! A-siu dá tota averea, dec'a a-siu puté numai o minuta se fogu, cum fug'emu in anulu alu douedecilea alu et'atiei mele, macaru se sciu ca numai dec'atu voiu cadé se-mi fr'angu g'atulu!“

**** (Procesu de presa.)** Amploiatii ruperiori din comitatulu Albei sup'eriore au intentatu procesu contr'a f'óiei vienesu „Fremdenblatt“ pentru unu articulu intitulatu: „La afacerea contelui Haller.“ Autorulu articolului incriminatu e contes'a Louise Haller; primulu casu, in care o danua are a se rectificá pentru delictu de presa inaintea judecatoriei de presa.

Nr. 6331
civ. 1869.

Edictu.

Din partea subsemnatulu comisariu judicalu se face prin ac'est'a cunoscutu, ca s'a concesu, la

cererea dlui ad. provinciale Dr. Borc'a, cá fiscalu consistoriulu metropolitanu gr. or., in numele fondulu sidocsialu de praes. 17 Septembre 1869, Nru. 5607 civ. 1869 in caus'a sea contr'a Ilie Brana din Mohu pentru solvirea pretensiunei de 200 fl. v. austr. e. d. e. prin conclusulu judecatoriei magistratuale din Sabiu, cá oficiolatu funduarie cu datulu 25 Nov. 1869, vendiarea esecutiva a realit'atiloru lui Ilie Brana, dejá pretiuite și pemnorate:

Cas'a curtea și gr'adin'a Nr. 26 din Mohu sub urmat'oriele conditiuni de vendiare:

I. Pretiulu eschiam'andu e celu prin judecatoria estimatu de 500 fl. v. austr.

II. Doritori de a cumperá aru a depune la comisariu inainte de licitatiune unu vadiu de 50 fl. séu 10% a pretiului eschiamatu, care suma se compute in casu de cumperare la pretiulu de vendiare, la casu inse, cá cumperatoriulu se nu implinesca t'ote conditiunile licitatiunei, o perde in fav'orea fondulu creditoriu.

III. Cumperatoriulu e silitu a saldá pretiulu de cumperare in patru rate și adevca: prim'a rata in diu'a licitatiunei, indata dupa cumperare, a d'ou'a dupa 8 dile dela licitatiune, a trei'a dupa 2 luni, și a patr'a dupa trei luni de dile, la din contra și perde cumperatoriulu dreptulu provenitu din cumperare, și vine in periculu de a suportá spesele și daun'a causata prin a d'ou'a licitatiune.

IV. Numai dupa saldarea totala a pretiului de cumperare și dupa acoperirea pretensinnei fondulu se p'ote cumperatoriulu intabulá de proprietariu funduaru.

V. Posesoru reale devine cumperatoriulu indata dupa cumperare, e inse restrinsu a asigurá eladirile aceloru realit'ati in fav'orea fondulu sidocsialu, contra periculu de focu pre spesele sele și sub responsabilitatea sea.

Obiectele susnamintile se voru vinde in 28 Martiu 1870 și 27 Apriliu st. n. la 10 ore inainte de amédi in cas'a comunala din Mohu.

Totu de odata suntu provocati toti acei creditori hipotecari, cari nu locuescu in Sabiu séu impregiurulu Sabiului, a-si tramite plenipotentiatu la locuint'a oficiolatului, spre representarea loru la impertirea pretiului de cumperare, și a-si face p'ana la vendiare cunoscutu numele și locuint'a, căci la din contra voru fi d'sii creditori representati prin curatori impusi oficialmente.

Finale suntu provocati toti acei'a, cari credu a poté documentá óre cari pretensiuni de proprietate séu și alte drepturi de prioritate asup'r'a obiecteloru pemnorate, a-si presintá, macaru de nu fura deosebi incunosciintiatu, acusele loru de pretensiune, oficiolatului funduarie p'ana in a 15 di dela ultim'a publicare a acestui edictu, la din contra esecutiunea nu se va impedecá și respectivi voru fi avisati numai la restulu pretiului de vendiare.

Sabiu 26 Febr. 1870.

Hermann Sigerius
Comisariu judicalu.

EDICTU.

Ioanu P'osa din comun'a Porcesti in scaunulu Sabiului, care de 5 ani, cu necredinț'a au parasitu pre legiuit'a sea socia, Mari'a Lui Istrate Leuc'a, totu din Porcesti, fara a sc'oi loculu afl'arei lui, se citéza prin ac'est'a, cá in terminu de unu anu, dela datulu de fatia, negresitu sa se infatisiedie inaintea subscrisului foru matrimonialu, pentru ca, la din contra, și in absentia lui se voru otari, cele de lege prescise.

Sabiu, in 9 Fauru 1870.

Forulu matrimoniale gr-or. alu Protopopiatulu tract. Sabiului alu II-le.

Ioane Panovicu.

(11—3) Protopopu.

Burs'a de Vien'a.

Din 18 Febr. (2 Mart.) 1870.

Metalicele 5%	61 65	Act. de creditu	276 50
Imprumut. nat. 5%	71 55	Argintulu	121
Actiile de banca	728	Galbinulu	5 83 1/2